

VERENIGING EDUCATIES NEDERLAND

NME tweeduizend10 puntenplan

Een ambitiestatement van het NME werkveld,
geregisseerd door de VEN

Voorwoord

De Vereniging Educaties Nederland (VEN) heeft voor het werkveld van de natuur- en milieueducatie (NME) een tiental ambities geformuleerd met als titel *NME 2010 puntenplan*. Dit ambitiestatement is een meerjarenplan voor de NME-sector tot het jaar 2010.

Op de volgende bladzijden vindt u de uitwerking. Elke ambitie wordt kort samengevat, uitgelegd en van actiepunten voorzien. Ook wordt daar waar mogelijk aangegeven wie deze actiepunten gaat uitvoeren en wanneer dat gaat gebeuren.

Het *NME 2010 puntenplan* is tot stand gekomen mede dankzij de hulp van Dieuwke Hovinga (Universiteit Utrecht), Arie de Koning (IVN) en Bowine Wijffels (Cailin Partners).

Na eventuele correcties, goedkeuring en vaststelling door de leden van de VEN zal de planning worden verfijnd.

Het NME-werkveld wordt actief betrokken bij de realisering van de ambities.

Paul Duijsings (voorzitter)

Chris Maas Geesteranus (secretaris)

Jurr van Dalen

Lydia Haafkens

Kees van der Meiden

Mei 2004

Ambitie 1: Concreet maken van doel en missie van NME

NME-organisaties willen mensen bewust maken van hun leefomgeving en hun (mede-) verantwoordelijkheid voor de kwaliteit daarvan, zodanig dat ze ook bereid en in staat (gemotiveerd en toegerust) zijn om hun verantwoordelijkheid te nemen.

De uitleg van de ambitie

De centrale doelstelling van NME is het enthousiasmeren, stimuleren en toerusten van mensen om eigen verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van het leven en de leefomgeving te nemen. Niet alleen hier en nu, maar ook elders en later. Dat gebeurt door mensen op een positieve en stimulerende manier te voorzien van (nieuwe, aanvullende) kennis, keuze- en handelingsmogelijkheden over natuur, milieu en landschap in samenhang met culturele waarden.

De acties om de ambitie te realiseren

Actiepunten	Wie voert de actie wanneer uit
1.1 Vastleggen van doel en missie in strategiedocumenten van NME-organisaties	1.1 NME-organisaties (2004-2008, afhankelijk van strategieplannen en statuten)
1.2 Actief uitdragen van dit gezamenlijke doel	1.2 Opnemen in publicaties en uitingen door NME-organisaties
1.3 Monitoring en zonodig bijstellen van het doel	1.3 Brancheorganisatie regisseert samenwerking met veld in 2008/2009

Ambitie 2: Samenwerking tussen educaties bewerkstelligen

NME werkt samen met andere vormen van educatie aan de leefbaarheid en duurzaamheid van de leefomgeving.

De uitleg van de ambitie

Leefbaarheid is het overkoepelende thema in verschillende educaties. Het inhoud geven aan doelgericht leren over leefbaarheid hier, elders, nu en later is het gemeenschappelijke werkterrein. Er worden alleen andere accenten gelegd. Zo richt de NME zich vooral op de relaties tussen natuur, milieu en samenleving.

De acties om de ambitie te realiseren

Actiepunten	Wie voert de actie wanneer uit
2.1 Actief in overleg gaan met andere educaties over de afstemmingen van inhoud in het kader van het werken aan duurzaamheid van de samenleving.	2.1 VEN zorgt in 2004 voor een verkenning die resulteert in samenwerkingsmogelijkheden en afspraken. De overheid steunt en stimuleert dit proces.
2.2 Expertise-uitwisseling rond leerprocessen. In onze beleving zijn er namelijk veel zaken, die de NME-sector gemeen heeft met de andere educatie, zoals het in gang zetten van leerprocessen (educatie, participatie)	2.2 Idem

Ambitie 3: Samenhang bevorderen

De NME-organisaties hebben hun aanbod inhoudelijk en didactisch op elkaar afgestemd.

De uitleg van de ambitie

Door NME-organisaties wordt gewerkt aan de hand van duidelijke leerlijnen voor 0-99 jaar en standaarden, die als centraal referentiekader dienen voor gekwalificeerde NME-organisaties. Deze leerlijnen (met zowel een opbouw in ontwikkelingsfasen als samenhang met andere activiteiten) richten zich op de (beroeps)contexten waarbinnen mensen functioneren. NME draagt bij aan het vergroten van de keuzen- en handelingsmogelijkheden binnen die contexten. Dit vindt plaats via zowel formele als non-formele leersituaties.

De acties om de ambitie te realiseren

Actiepunten	Wie voert de actie wanneer uit
3.1 Identificatie van leerlijnen: welke leerlijnen zijn richtinggevend voor NME	3.1 Inventarisatie in een bijeenkomst van NME met onderwijsveld. Initiatiefnemer VEN, gefaciliteerd door de overheid
3.2 Uitwerken van leerlijnen naar standaarden	3.2 Prioritering maken in geïdentificeerde leerlijnen en per leerlijn een programmacommissie met vertegenwoordigers uit NME, kennisinstituten en doelgroepen. Uitwerking in 2004-2007.
3.3 Presentatie van de standaarden	3.3 Nader in te vullen
3.4 Positionering van activiteiten in de standaarden	3.4 Nader in te vullen

Ambitie 4: Rollen en taken specificeren

NME-organisaties en NME-ers hebben duidelijkheid over de eigen gekozen en herkenbare rol en taak binnen het werkveld

De uitleg van de ambitie

De rol van de verschillende NME-organisaties in het werkveld is duidelijk en herkenbaar. Men kent dus de specifieke doel- en taakstelling van de eigen organisatie, welke specifieke expertises deze inbrengt in het werkveld en op welke wijze andere NME-organisaties dit aanvullen.

De acties om de ambitie te realiseren

Actiepunten	Wie voert de actie wanneer uit
4.1 Opstellen van een taken- en rollenprofiel voor NME: wat is nodig om doelstelling 1 te realiseren	4.1 Uitvoering in 2005. Regie door VEN, eventueel met externe support. Door IVN, SME en Veldwerk wordt in 2004 een eerste concept voor landelijke rolverdeling uitgewerkt, dat basis is voor verdere inkleuring.
4.2 NME-organisaties positioneren zich in de matrix (huidige situatie en ambities	4.2 Nader in te vullen
4.3 Nieuwkomers in de sector kunnen zich oriënteren op taak en rol in de sector	4.3 Nader in te vullen

Ambitie 5: Kennisuitwisseling intensiveren

NME wisselt waardevolle kennis en inzichten structureel uit met andere educaties.

De uitleg van de ambitie

Organisaties met een educatieve taakopvatting die zich vanuit verschillende invalshoeken met leefbaarheid bezighouden hebben veel gemeenschappelijk. Om doel en missie van NME (zie ambitie 1) effectief en efficiënt te realiseren, is het nodig om bekend te zijn en te blijven met diensten, producten en competenties van andere educaties. Het is bovendien erg belangrijk dat aandacht wordt besteed aan de uitwisseling van waardevolle kennis en inzichten. Het uiteindelijke doel daarbij is dat de kennis en de inzichten die op deze manier worden verkregen binnen de eigen instelling worden toegepast.

De acties om de ambitie te realiseren

Actiepunten	Wie voert de actie wanneer uit
5.1 Via website kenbaar maken waar de NME-organisaties mee bezig zijn.	5.1 VEN treedt in overleg met relevante actoren. De website van VEN kan hiervoor een start zijn.
5.2 Opzetten uitwisselingsmeetings op verschillende niveau's: medewerkers, directies, bestuurders over "Hoe doet u dat nu eigenlijk?"	5.2 Afhankelijk van belangstelling en start-subsidie opstarten van "Communities of Practice", waarin groepen met dezelfde dilemma's ervaringen en kennis uitwisselen
5.3 Uitbreiden van de mogelijkheden van Podium, het vakblad voor NME	5.3 Werkveld i.s.m. vertegenwoordigers uit andere educaties

Ambitie 6: Criteria voor kwaliteit afspreken

Het NME-werkveld hanteert duidelijke criteria voor de kwaliteit van de diverse producten en diensten.

De uitleg van de ambitie

Voor het NME-werk worden criteria gehanteerd, die voor de mensen in de eigen sector, maar ook voor anderen duidelijk maken aan welke kwaliteit NME-organisaties en NME-producten voldoen. Dit naast algemene kwaliteiten als effectiviteit en efficiency. Het veld levert hiermee een gegarandeerde basiskwaliteit, waarvan afgeweken kan worden in positieve zin.

De acties om de ambitie te realiseren

Actiepunten	Wie voert de actie wanneer uit
6.1 Implementatie basisconcept dat in 2003 is ontwikkeld	6.1 Opstarten door VEN in 2004 op basis van implementatieplan, op verzoek van rijksoverheid
6.2 Op basis van ervaringen systeem bijstellen en uitbreiden	6.2 Via implementatieplan
6.3 Aantal deelnemers groeit tot >50% NME-organisaties	6.3 Groeipad in 2004 20 organisaties en daarna jaarlijkse verdubbeling tot 2008

Ambitie 7: Opleidingsaanbod formuleren

De NME-sector beschikt over een goed toegankelijk en gestructureerd (bij)scholings- en opleidingsaanbod dat is afgestemd op de vraag.

De uitleg van de ambitie

Binnen de sector NME is een kwalificatiestructuur aanwezig voor medewerkers, die zich richt op opleidingsniveau, te verwerven competenties, bij- en nascholing. In het verlengde van deze kwalificatiestructuur is een scholings- en opleidingsaanbod beschikbaar. Het doel is te komen tot "erkende" NME-medewerkers.

De acties om de ambitie te realiseren

Actiepunten	Wie voert de actie wanneer uit
7.1 In het verlengde van 1.1 en 4.1 wordt een competentieprofiel voor NME-medewerkers opgesteld.	7.1 Uitvoeren in 2005, op basis van scholingsimpuls onder regie van VEN
7.2 Voorstel kwalificatiestructuur	7.2 Nader in te vullen
7.3 NME-medewerkers positioneren zich in het competentieprofiel (huidige plus ambities)	7.3 Nader in te vullen
7.4 In overleg met opleidingsinstituten nader invullen van de opleidingsbehoeften en opleidingskoers.	7.4 Op korte termijn (voor 2005) nagaan of opnieuw opstarten van de PHLO-opleiding mogelijk is met het oog op basiskennis over didactiek.

Ambitie 8: Innoveren

Een denktank van vertegenwoordigers uit wetenschap, maatschappelijke organisaties en het werkveld van relevante educatieve organisaties (zie ambitie 5) zorgt voor de input van inhoudelijke kennis ter innovatie van de NME-sector.

De uitleg van de ambitie

Voor de inhoudelijke ontwikkeling van het werkveld NME is externe input nodig. Hiervoor wordt een denktank ingesteld, bestaande uit vertegenwoordigers van de wetenschap, maatschappelijke organisaties en (wisselende) vertegenwoordigers van het werkveld. De functie van denktank kan liggen in:

- o het realiseren van een actieve communicatie over en weer tussen onderzoek en gebruikers
- o het stimuleren van innovaties in de praktijk van NME
- o het selecteren van wetenschappelijke, maatschappelijke en beleidsmatige ontwikkelingen die van belang zijn voor de ontwikkeling van het NME-veld
- o het stimuleren en eventueel organiseren van inhoudelijke samenhang en samenwerking binnen de NME en daarbuiten

De acties om de ambitie te realiseren

Actiepunten	Wie voert de actie wanneer uit
8.1 Nagaan van het draagvlak voor deze denktank bij de belanghebbenden	8.1 In 2004 door VEN in samenhang met de overheid
8.2 Op basis van 8.1 uitwerken van organisatie-model, taken, werkwijze, financiering.	8.2 Voorstel door VEN wordt voor oktober 2004 besproken met belanghebbenden en financiers.
8.3 Formeel instellen van denktank	8.3 Afhankelijk van 8.2 eerste bijeenkomst van denktank in 2005

Ambitie 9: Brancheorganisatie positioneren

De VEN fungeert voor het NME-veld als brancheorganisatie.

De uitleg van de ambitie

Met de VEN heeft het NME-veld een brancheorganisatie die met draagvlak fungeert als stimulator op terreinen als ontwikkeling en toetsing van doelen, kwaliteitszorgsystemen, bewaking van de kwalificatiestructuur, belangenbehartiging en die een aanspreekpunt is voor internationale natuur- en milieueducatie. Ze treedt hierin faciliterend op.

De acties om de ambitie te realiseren

Actiepunten	Wie voert de actie wanneer uit
9.1 VEN ontwikkelt en positioneert zich als brancheorganisatie.	9.1 Actieve promotie voor participatie in VEN bij potentiële leden. De organisaties worden gestimuleerd doel van NME uit te dragen en de kwaliteitscriteria te hanteren (resp. ambitie 1 en 6).
9.2 VEN geeft in lange termijn kader aan welke taken wanneer zijn ingevuld.	9.2 Actieprogramma VEN 2005-2008
9.3 VEN wordt door overheid beschouwd als gesprekspartner namens NME	

Ambitie 10: Positie van de NME versterken

NME wordt beschouwd als een noodzakelijke maatschappelijke activiteit.

De uitleg van de ambitie

Binnen de NME-sector wordt zodanig gewerkt dat het belang van NME door de maatschappij wordt erkend, herkend en gewaardeerd. Op nationaal, provinciaal als gemeentelijk niveau wordt dit vertaald in het beschikbaar zijn van voldoende financiële middelen, die organisaties in staat stellen om vraaggericht kwalitatief verantwoorde diensten en producten te leveren.

De acties om de ambitie te realiseren

Actiepunten	Wie voert de actie wanneer uit
10.1 Leden stimuleren workshops op te zetten voor NME-organisaties over marketing en promotie van eigen activiteiten en creëren van bestuurlijk en politiek draagvlak van het NME-werk.	10.1 Afhankelijk van belangstelling opstarten in 2004.
10.2 Leden stimuleren workshops op te zetten voor NME-organisaties over vraaggericht werken en strategieontwikkeling	10.2 Afhankelijk van belangstelling opstarten in 2005